

Eerste maanden

Op maandag 13 mei 1940 hadden koningin Wilhelmina en de nog in Den Haag verblijvende leden van het kabinet-de Geer Nederland verlaten.

Anderen waren hun al voorgegaan.

Vrijdagochtend 10 mei waren de ministers van buitenlandse zaken en van koloniën, mr. E. N. van Kleffens en Ch. J. I. M. Welter, met een klein watervliegtuig van de marine van het Scheveningse strand naar Engeland gevlogen teneinde te bevorderen dat Engeland en Frankrijk zoveel mogelijk hulp zouden verlenen aan de Nederlandse strijdkrachten en teneinde contact te onderhouden, gemakkelijker dan uit Den Haag mogelijk was, met de gouvernementen in de overzeese gebiedsdelen: Nederlands-Indië, de Nederlandse Antillen¹ en Suriname. Vervolgens waren, op zondagavond 12 mei, prinses Juliana en prins Bernhard er in geslaagd zich samen met de prinsesjes Beatrix en Irene in IJmuiden in te schepen op een Britse torpedootjager die hen naar Harwich bracht. Die zondag, derde dag van de Duitse invasie, werd nog gehoopt dat het voor het Nederlandse leger mogelijk zou zijn enige tijd stand te houden in de Grebbelinie en de Duitse parachutisten en luchtlandingstroepen te verdrijven uit hun posities op en bij de Maasbruggen in Rotterdam, maar maandagochtend (in de Grebbelinie was een bres geslagen en een Duitse tankcolonne rukte door Noord-Brabant in de richting van Rotterdam op) besefte de opperbevelhebber van land- en zeemacht, generaal H. G. Winkelman, dat hij niet langer kon instaan voor de veiligheid van de regering in de residentie.

Koningin Wilhelmina wist wat haar te doen stond: Den Haag verlaten – zij mocht de vijand niet in handen vallen. Vergezeld van de vice-president van de Raad van State jhr. mr. F. Beelaerts van Blokland, de directeur van haar kabinet jhr. mr. G. C. W. van Tets van Goudriaan, haar vertrouwde medewerker in particuliere aangelegenheden (haar 'secretaris') F. van 't Sant (oud-hoofdcommissaris van politie in Den Haag), twee leger-adjudanten, een ordonnans-officier en een lectrice kwam zij omstreeks het middaguur in Hoek van Holland aan boord van de Britse torpedootjager 'Hereward'.

¹ Officieel heette dit gebiedsdeel 'Curaçao' – wij gebruiken liever de term 'Nederlandse Antillen'.